

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18929/2024
31.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица, Мирјане Андријашевић, Јасмине Стаменковић и Бранке Дражић, чланова већа, у парничном поступку по тужби АА из ..., коју заступа Милан Суботин, адвокат из ..., против туженог „АМС“ осигурање а.д.о. из Београда, кога заступа Владислав Костић, адвокат из ..., ради исплате накнаде из осигурања, одлучујући о ревизији тужиље и ревизији тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3656/23 од 05.06.2024. године, у седници одржаној 31.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против одлуке из става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3656/23 од 05.06.2024. године у делу којим је преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду П 7351/2022 од 18.10.2023. године и одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиљи исплати на име накнаде за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 350.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 100.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 401.400,00 динара са припадајућом каматом.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3656/23 од 05.06.2024. године којим је жалба тужиље одбијена.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиље изјављена против дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3656/23 од 05.06.2024. године којим је жалба тужиље одбијена.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против решења о трошковима садржаног у ставу првом пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3656/23 од 05.06.2024. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против решења о трошковима садржаног у ставу првом пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3656/23 од 05.06.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 7351/2022 од 18.10.2023. године, усвојен је, делимично, тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 600.000,00 динара и то: на име накнаде за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 350.000,00 динара, не име накнаде за претрпљене физичке болове износе од 100.000,00 динара, на име накнаде за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара и на име накнаде за претрпљене душевне болове због наружености износ од 50.000,00 динара, све са затезном каматом од 18.10.2023. године па до исплате, те да јој накнади трошкове поступка у износу од 1.134.310,00 динара, са затезном каматом од дана извршности.

Део тужбеног захтева на име накнаде нематеријалне штете преко досуђеног износа од 350.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због душевних болова због умањења животне активности па до траженог износа од 800.000,00 динара, преко досуђеног износа од 100.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених физичких болова па до траженог износа од 350.000,00 динара, преко досуђеног износа од 100.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха па до траженог износа од 350.000,00 динара и преко досуђеног износа од 50.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због наружености па до траженог износа од 250.000,00 динара одбијен је. Одбијен је и предлог тужиље за ослобађање плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3656/23 од 05.06.2024. године, жалба тужиље је одбијена, а жалба туженог делимично усвојена и пресуда Основног суда у Новом Саду П 7351/2022 од 18.10.2023. године преиначена у усвајајућем делу одлуке о накнади нематеријалне штете, тако што је одбијен захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиљи исплати на име накнаде за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 350.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 100.000,00 динара и за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате, те у делу одлуке о трошковима поступка, тако што се обавеза туженог да тужиљи накнади трошкове поступка снижава са износа од 1.134.310,00 динара са затезном каматом од дана извршности до исплате на износ 401.400,00 динара са истом каматом. У преосталом делу првостепена пресуда је потврђена. Одбијена је жалба и потврђена одлука којом је одбијен захтев тужиље за ослобођење плаћања трошкова. Одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено, преко пуномоћника адвоката, уложила ревизију због погрешне примене материјалног права, као и битне повреде из одредбе члана 374. став 1. Закона о парничном поступку која је учињена пред другостепеним судом. У ревизији се позвала и на одредбу члана 404. истог прописа.

Против одлуке о трошковима поступка благовремену жалбу, преко пуномоћника адвоката, улаже тужени с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Налазећи да је ревизија тужиље дозвољена против дела другостепене пресуде којим је преиначена првостепена пресуда, а у смислу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и испитујући у том делу побијану пресуду у границама одређеним одредбом члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија тужиље није основана.

У поступку доношења побијане одлуке није учињена апсолутно битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Неосновано ревидент указује на апсолутно битну повреду из одредбе члана 374. став 1. у вези члана 386. истог прописа, односно да је другостепени суд прекорачио границе разлога наведених у жалби. Ово из разлога што је првостепеном пресудом обавезан тужени да тужиљи исплати износ од укупно 600.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете, а жалбом је тужени побијао наведену пресуду у целини усвајајућег дела захтева. Преиначењем на начин како је то учињено у побијаној одлуци управо је одлучено у складу са одредбом члана 386. став 1. ЗПП, односно одлучено је о делу у коме је пресуда побијана. Када је у питању навод ревизије да је другостепени суд одлучивао изван разлога жалбе, Врховни суд указује да осим што је жалбом пресуда побијана због погрешне примене материјалног права, о таквој примени суд води рачуна по службеној дужности. Питање подељене одговорности, односно правичне накнаде нематеријалне штете узимањем у обзир већег степена подељене одговорности је питање примене материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 14.01.2014. године, око 02,30 часова у ... у ул. ..., дошло је до саобраћајне незгоде изазване моторним возилом рег. ознаке ..., које је на дан настанка несреће било осигурано од одговорности за штете причињене трећим лицима код туженог, по полиси осигурања бр. ... за период од 10.09.2013. до 10.09.2014. године. До несреће је дошло тако што је ББ управљао моторним возилом у алкохолисаном стању са 1,619 мг/мл алкохола у крви, при чему се није придржавао саобраћајних прописа, а тужиља која је била путник у возилу затражила је да управља возилом, што јој возач није дозволио настављајући да управља аутомобилом, па је тужиља у једном моменту скочила на возача, он је изгубио контролу, слетео са коловоза, те ударио у дрво и кућу, којом приликом је тужиља испала из возила и задобила тешке повреде.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 6/17 од 15.05.2017. године, возач ББ оглашен је кривим за извршење кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 2. КЗ у вези члана 289. став 1. а поступак против тада малолетне тужиље је обустављен. Због насталих тешких телесних повреда тужиља је туженом поднела одштетни захтев, као и допуну истог, па је тужени утврдио допринос тужиље у настанку незгоде од 50% и на име неспорног дела накнаде исплатио износ од 662.000,00 динара и то: за претрпљене душевне болове због умањења животне активности 387.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 150.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености износ од 25.000,00 динара. Утврђено је да је тужиља задобила повреде опасне по живот, да је трпела и данас трпи физичке болове и страх, а настало је умањење животне активности од укупно 59%. Даље је утврђено да неношење сигурносног појаса није од утицаја на повређивање главе и плућа, али да је тужиља имала везан појас не би

дошло до испадања из возила и самим тим би се смањила могућност повређивања јетре и слезине.

Код таквог чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и одредио исплату износа од 600.000,00 динара и то на име накнаде за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 350.000,00 динара, на име накнаде за претрпљене физичке болове 100.000,00 динара, на име накнаде за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара, на име накнаде за претрпљене душевне болове због наружености 50.000,00 динара све са каматом од дана 18.10.2023. године као дана пресуђења. Првостепени суд је сматрао да је допринос тужиље настанку догађаја износи 50%.

Полазећи од напред наведених утврђених чињеница, другостепени суд сматра да је допринос тужиље био већи и да износи 70%. Образлаже да је у парничном поступку суд везан за правноснажну пресуду кривичног суда у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности, а све у смислу одредбе члана 13. ЗПП, а не и за ослобађајућу пресуду, да је грађанска одговорност шира те да је ометањем возача приликом вожње на начин како је то утврдио првостепени суд, и пропустом да веже сигурносни појас, што би смањило могућност оштећење јетре и слезине, тужиља допринела штети у висини од 70%. Стога преиначава побијану пресуду у усвајајућем делу на начин како је то наведено у ставу другом образложења ове одлуке.

Тужиља ревизијом побија другостепену одлуку сматрајући да је суд одлучио на штету тужиље, да се тужени није жалио на утврђени допринос те да није било законског овлашћења да другостепени суд одлучује другачије о подељеној одговорности.

Питање подељене одговорности своди се на правилну примену одредбе члана 192. став 1. ЗОО, која прописује да оштећеник који је допринео да штета настане и да буде већа него што би иначе била, има право на сразмерно смањену накнаду.

Из цитиране одредбе произлази да се ради о ситуацији када је оштећени својим понашањем или допринео да штета настане или је допринео да она буде већа него што би била. У штетном догађају који је настао садејством штетника и оштећеног, или је штета увећана радњама оштећеног, оштећено лице има право на потпуну накнаду само оне штете коју је проузроковао штетник, а не накнаду оне штете која је настала као последица његових сопствених радњи или сопственог нечињења.

Имајући у виду околности случаја и то да је возилом управљало лице под дејством алкохола које се, према чињеничном утврђењу, није придржавало прописа, али и да је тужиља пристала да се вози аутомобилом којим је управљало алкохолисано лице, да није била везана сигурносним појасом, да је скочила на возача у намери да она преузме управљање возилом, а он изгубио контролу и слетео са коловоза, налетео на бандеру и потом ударио у дрво и кућу, те је тужиља испала из возила и задобила тешке телесне повреде опасне по живот, правилно је другостепени суд применом напред наведене одредбе чл. 192 ст. 1 ЗОО утврдио њено учешће у настанку штете од 70%.

Без утицаја су на правилност одлуке наводи ревидента о одсуству утврђене кривичне одговорности. Наиме, из чињеничног утврђења произлази да је кривични поступак против тужиље, као малолетног лица у моменту настанка несреће, обустављен. Међутим, подељена одговорност се не заснива на кривици штетника, него почива на доприносу у настанку (или обиму) штете као факту - објективној чињеници. Отуда субјективни однос према проузроковању штете није релевантан. Последично, цени се мера

учешћа у сопственој штети, за колико се смањује обавеза штетника. Ову меру је другостепени суд правилно одмерио ценећи све околности конкретног случаја.

Све напред наведено указује да је одлука донета без апсолутно битних повреда поступка из одредбе члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП и битне повреде учињене пред другостепеним судом на коју се неосновано указује ревизијом, на основу потпуно утврђених чињеница и уз правилну примену материјалног права, па је стога Врховни суд применом одредбе члана 414. одлучио као у ставу првом.

У погледу дела другостепене одлуке којом је жалба тужиле против одлуке о главном захтеву одбијена, с обзиром да је вредност тог дела захтева испод одредбом чл. 403 ст. 3 ЗПП прописаног цензуса од 40.000,00 еур на дан подношења тужбе, ревизија није дозвољена. Даље, одлука суда по предлогу за ослобађање од плаћања судских такси по својој правној природи је решење, али не представља решење из одредбе члана 420. став 1. и став 3. ЗПП против ког је ревизија дозвољена.

У том делу нису испуњени ни услови за изузетну дозвољеност ревизије из одредбе чл. 404 ЗПП будући да нема потребе за разматрањем правних питања од општег интереса нити у интересу равноправности странака. Ради се о околностима конкретног случаја па нема потребе ни за уједначавањем судске праксе, нити се ревизијом на другачије одлуке уопште указује.

Следом изнетог, применом одредбе члана 404. став 2. одлучено као у ставу другом, а применом одредбе члана 413. као у ставу трећем изреке ове одлуке.

Против одлуке о трошковима поступка садржане у ставу првом побијане одлуке Апелационог суда у Новом Саду, тужени је благовремено, преко пуномоћника адвоката, а на основу одредбе члана 404. ЗПП, изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 404. став 1. ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу и дати ново тумачење права (посебна ревизија). Према одредби става 2. истог члана, испуњеност улова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни суд цени у већу од пет судија.

Из изнетог произлази да су законом изричито прописани додатни услови под којима се може дозволити ревизија и онда када она не би била дозвољена на основу члана 403. ЗПП.

У конкретном случају ревизијом туженог побија се одлука о трошковима поступка, јер ревидент сматра да су сви трошкови настали управо из разлога да се докаже да је тужила допринела настанку штете, затим указује да у циљу доказивања правичне накнаде није било нужно одржати толики број рочишта.

Међутим, како се обрачун трошкова врши у свакој парници појединачно, то нема потребе за одлучивањем о ревизији ради уједначавања судске праксе по одлукама суда о висини трошкова поступка. Нема основа за изузетну дозвољеност ревизије ни других разлога одређених чланом 404. став 1. ЗПП, па је Врховни суд одлучио као у ставу трећем изреке.

Одлучујући о дозвољености ревизији као редовне у смислу члана 410. став 2. и 420. ЗПП, Врховни суд налази да ревизија није дозвољена.

Према одредби члана 28. ЗПП, када је за утврђивање права на изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора као вредност спора узима се само вредност главног захтева док се камате, уговорна казна и остала споредна тражења као ни парнични трошкови не узимају у обзир ако не чине главни захтев (став 2). Стога, како је у конкретном случају ревизија изјављена против одлуке којом је одлучено о трошковима, а који не чине главни захтев већ представља споредно тражење, то ревизија није дозвољена ни из тог разлога.

Стога је применом одредбе члана 413. а у вези члана 420. став 6. одлучено као у четвртом ставу изреке.

Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић